

Folyvást előfizetheti

A HONVÉD

első magyar katonai hetilapra.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Postán küldve vagy pedig Buda-Pesten házhoz hordva:

5 óra auguszt—december . . 2 ft. 50 kr.

- Az előfizetők teljeszámu példányban részesülnek.
- Az előfizetési pénzeket Heckenast Gusztáv hírlapkiadó-hivatalba (egyetem-utca 4-ik szám) bérmentve kérjük beküldeni.

A „Honvéd” kiadó-hivatala.

Egyes szám ára 15 kr.

(3-3)

Königliche landwirthschaftliche Akademie Proskau in Oberschlesien.

Das Winter-Semester beginnt am 15. October. Der Cursus ist zweijährig. Die verschiedenen Disciplinen aus den Gebieten der Philosophie, Volks-, Land- und Forstwirthschaftslehre, Naturwissenschaften, Thierheilkunde, Baukunde und Mathematik werden in systematischer Aufeinanderfolge dem Character und den Einrichtungen einer Hochschule gemäss von 13 Dozenten vorgetragen. Reiche Sammlungen und mannigfaltige wissenschaftliche und praktische Lehrhilfsmittel, zu welchen letzteren auch die umfassende Gutsirthschaft zählt, unterstützen den Unterricht. Das Studien-Honorar beträgt für zwei Jahre 100 Thaler. Zu näherer Auskunft über die Akademie und deren Einrichtungen ist der unterzeichnete Direktor gern bereit.

Proskau, in Oberschlesien, im Juli 1867.
Der Director der Königlichen landwirthschaftlichen Akademie, Landes-Ökonomie-Rath Sattogast.

A „HAZA”

magyar életbiztosítobank Pesten,
alakult 1867-ik évben,
2,000,000 forint alaptőkével.

Ajánlja magát mindennemű élet- és járadék biztosítások átvételére, továbbá közvetíti az általa alakított „tulelési csoportok”-ba leendő belépést, ezenkívül alkalmat nyújt a birodalomban kizárólag általa kezelt „temetkezési egyletek” alakítása által a legszegényebb sorsúaknak is, miszerint a legolcsóbb befizetések alapján elhalasuk esetére, ép úgy temetkezési költségük, valamint ezenfelül hátrahagyott családjuk első szükségjeinek fedezéséről is gondoskodhassanak.

Biztosítási feltételek s minden e tárgyra vonatkozó felvilágosítások „Pesten a banknál” (Deák Ferencz-utca 5. szám), vagy vidéken a fő- és aligynökségeknél a legnagyobb készséggel adnak.

A kötvények kiállítása szeptember hóban kezdődik.

A „HAZA” követhető kormányzat alatt áll:

Elnökség:

Gróf Forgách Antal, elnök. Pulszky Ferencz, al-elnök. Gróf Nádasdy Lipót, tiszteletbeli elnök.

Választmányi tagok:

Csapó Vilmos. Kern Leó. Nyíry Jósá.
Ertl Károly. Mandl János. Siráky E. M.
Hollitscher Fülöp. Maygraber Ágoston. Takácsy Miklós.
Gróf Keglevich Béla. Nádosy György.

Igazgatók:

Grabovszky György. Kohen Jakab.
Koppél L. M. Roeszner F. M.

Vezérigazgató: Kiss Zsigmond.

Az eddigi szervezett vezér- és főigynökségek:

Aradon: Márton Ferencz urnál.
Debreczenben: Szathmáry Testv. uraknál.
Eszéken: Lajposz J. urnál.
Pécsett: Weidinger J. B. urnál.
N. Kanizsan: Neuberger Mátyás urnál.
Kolosvarott: Bogdán István urnál.
Komaromban: Mennar Alajos urnál.
Losonczon: Keller D. F. urnál.
Marosvasarhelyt: Novák Bogdán urnál.
Besztercebanyan: Kottiers és Raner ur.

Pozsonyban: Günther M. Vilmos urnál.
Pancsován: Johánovits J. U. urnál.
Szathmáron: Weiss János urnál.
Szegeden: Burger Zsigmond urnál.
S.-A. Ujhelyen: Világfy Pál urnál.
Szekesfehérváron: Peto Dániel urnál.
Temesváron: Steinbach S. W. urnál.
Zomborban: Heindhöffer R. urnál.
Bécs és Prágában: Epstein L. urnál.
Trieszben: Weisenfeld J. urnál.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

UJ NÉPLAP

Jókai Mór szerkesztése alatt.

Julius eisejtől kezdve egy új politikai, szépirodalmi és közgazdászati tartalmu hetilap jelenik meg, ily czímmel:

IGAZMONDÓ.

Lesz benne érthetően magyarázott előadása az országban történt eseményeknek; tudósítás az országgyűlésről, a vármegyékéiről, a városi és községi életből, minden részrehajlás nélkül, csak az igaz, megtörtént dolgok adatván elő.

Lesz benne korszerű értelmezése olyan közérdeklő kérdéseknek, a mig f.ől szükséges minden embernek helyesen felvilágosítva lenni.

Lesz benne utmutatás, tanácsadás a haza minden polgára számára, a végett, hogy a közös hazaszeretet a közös cél felé törekedve, helyes utakat és módokat válaszson.

A külföldön történtek is híven és érthetőleg lesznek benne megírva. Lesznek benne lelket felderítő, épületes és tanulságos elbeszélések is; azok is mind való, megtörtént eseményekből merítve, és olyanok, a mikben erkölcsi és hazafiai tanulságok vannak.

Es végül a „mindennapi kenyér” a mindenkit közösen érdeklő gazdasági rovat, a „Hon” című nagy napilap eredeti hítes tudósításai nyomán összeállitva.

A lap hetenkint egyszer, egy nagy strún nyomtatott íven jelenik meg, oly módon, hogy vasárnap azt a haza minden vidékén lató előfizető már a postán megtalálhassa, s így a munkától pihenő napra olvashassa.

Ára az „Igazmondó”-nak egész évre 4 forint, félévre 2 forint, három hónapra 1 forint.

JÓKAI MÓR,

az „Igazmondó” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonos.

2216 (1).

Titkos BETEGSÉGEK,

njonnan keletkezettek
8 nap alatt
minőségre nézve
48 óra alatt
meggyógyíttatnak

dr. FUX J.

26 év óta fenálló rendelési intézetében, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnék.
Rendel: d. u. 1-4 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközöltenek.
Lakása: király-utca, 33. sz. a. 1-ső emelet. 2192 (4-12)

Titkos 2166 (10-12)

betegségeket

még macacs és tüdült bajokat is úgy kirodában, mint magán gyakorlati folytán több ezer betegem legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gátlatlanék, gyökerezen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helffer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig

Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszerék is megküldetnek.

Mindennemű

takarópapíros (Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

60 akó

asztali ó-bor eladandó.

A közelebbit megtudhatni a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában, Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt.

KUNZ JÁN. JÓZS. és TÁRSA

fiók vászon-raktára

A „VIRÁGKOSÁRHOZ.”

váczi-utca, a nemzeti szálloda épületében

PESTEN.

ajánlja gazdagságot rumburgi, hollandi, írlandi, creas, fehér fonál és sziléziai vásznait, azokivül asztalkendőköt, töralköző és vászonbendőköt, asztal- és ágyterítőket, fehér és szines ágy- és butoresin- vátot, nankingot, fehér és szines perkált, ablakfüggönyt, linon, batist, clair, sima és virágos mousselin, mindennemű beléseket, ugy nagy választékban kész fehérneműket, valamint minden e szakmához tartozó cikkekkel a legjutányosabbra szabott árakon.

A vásznak valódiságaért jótállás biztosítottatik. 2214 (2-4)

Videki megrendelések különös figyelemmel és pontosan teljesítettnek.

Pest, augusztus 25-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyeszer használt petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszori ígtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket elfogad Bécsben: Ooppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtás után 30 ujkr.

Perczel Mór.

Mi, kik átéltek és átszenvedtük a közel-múlt súlyos éveit, élénk biznyságot tehetünk az újabb fordulatok jótékonyágáról, midőn azon száműzetésben élő honfitársainkról, kiknek sokáig nevét sem említhetők, most szabadon irhatunk. Volt idő, midőn még remélni sem mertük, hogy ők visszatérhesse-nek, kik a nemzetnek oly drágák valának s kik hazájoknak még sokat használhatnak.

Hazatért honfitársaink közül Perczel Mór fogadtatott legzajosb lelkesüléssel. S ezt természetesen fogja találni mindenki, ki a magyar népet és Perczel tábornok életpályáját ismeri. Perczel az 1848-iki magyar nép fia; s a nép és fia a legvalóságosabb időben is egymáshoz méltók valának. Hogy lezajlott ama küzdelemben és dicsőségben oly gazdag korszak, — a tettek kora is megszűnt s Perczel 18 évig mély hallgatásba temeté bánatát s csak akkor hallatta nevét ismét, midőn Magyarország sorsa felett is szebb jövendő hajnala kezdett derülni. A memoire-ok, röpiratok, s vádoló és mentegető nyilatkozatok korában nem szolt, s a tevékenység színével bíró igazgatósoktól mindig távol maradt, mert szent meggyőződése vala, hogy mind a csak félig kimondható szó, mind a csak félszeg tevékenység időtlen, s a keserű köz édesanyának sebeit hasztalanul marezangolva, fájdalmainak lelkiismeretlen nevelése.

De lássuk pályájának főbb vonásait. Bonyhádi Perczel Sándornak nejétől Kajdacsy Erzsébettől 21 élő gyermeke volt; 15 nagy korra nevedett s 12 ma is él. Ezek egyike s a szülők közt a hetedik volt Mór, ki 1811-ben november 14-kén, Bonyhádon, a Percelek ős fészkeben, született. Keresztatyjai gróf Messey és gróf Philips voltak, két me-nekült francia; mintha e körülmény azt jó-solta volna, hogy a keresztfű is sok évekig fogja enni a száműzöttek keserű kenyerét.

Móricz már gyermekkorában élénk kép-zelődést s komoly gondolkozást tanusított. Tanítója hazánk egyik legnagyobb költője, Vörösmarty volt, s midőn egykor II. Rákó-

czy Ferencz képe előtt annak dicső tetteit magyarázta a lelkesült tanító, a tiz éves tanítvány elragadtatva tett fogadást, hogy életét ő is a haza és nép felszabadítására szentelendő, miként Rákóczi tevő.

Tanulmányait azután a pesti egyetemen folytatta s ott az ifjak között 1825-ben a magyar nyelv emelését és mívelését czélzó társulatot alakított, és Somssich Pál, a két Zomborchevich és ő elsők valának, kik a még mindig latinul kérdező tanároknak ma-gyar nyelven feleltek.

Midőn e társulatot eltiltották, a buszus

szén a katonai tanulmányoknak adta magát; de azért 3 év mulva ismét Bonyhádra vonult.

1830-ban, midőn a lengyel forradalom ki-ütött, mintegy 200 katonatiszt ismerősével szövetkezve, a lengyelek segítségére akart menni, de fölfedeztettek s Perczel is elfogat-ván, a katonai törvényszék halálra ítélte; Pestmegye erélyes közbenjárása és tiltako-zása azonban oda vitte a dolgot, hogy pol-gári törvényszék elibe állitvatván, ez fel-menté.

Ez események után teljesen a polgári élet körébe vonulva, a Kubinszky és Pe-csovics-féle küzdelmekben Tolna- és Baranyamegyében egyike volt az ellenzék legtevékenyebb vezéreinek.

Az 1843-iki országgyűlésen is mint Tolnamegye követe hamar feltűnt, s Palóczy, a Lónyaiak, Vu-kovies és másokkal együtt képezte a radikál reform-pártot. Ez időtájban Fehér- és Tolnamegyében első volt, ki a véglegletet megkezdé és meg-honosítá.

1844-ben vette nőül a nem régi-ben elhalt derék hazafi s képviselőSárközy József leányát, Juliát, kitől mai nap 12 élő gyermeke van.

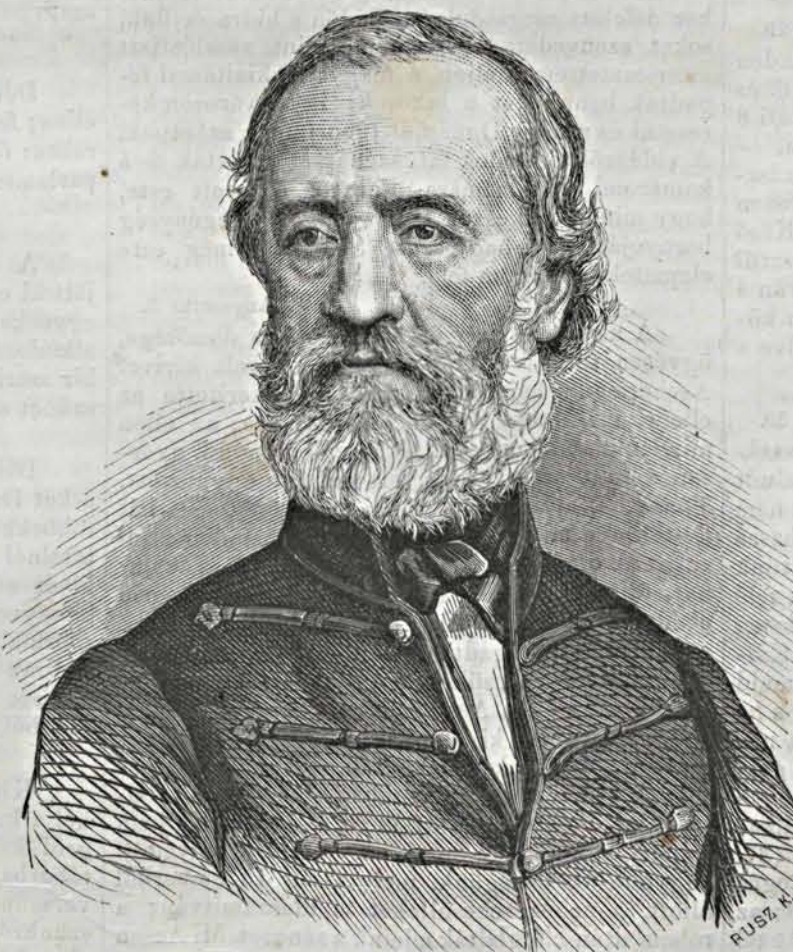
1844- és 48 között Tolna, Fe-hér, Baranya, Komárom- és Pest-megye gyűlésein az adminisztratori rendszer ellen küzdött.

1848-ban szülőföldre Bonyhád és Budavárosa is képviselőnek választ-ván, az utóbbit fogadta el. 1848-ban aprilhóban rendőr-főnökké tétett.

De tevékenysége igaz körét csak akkor találta fel, midőn a vitatko-zás a zöld asztaloktól a zöld me-zőkre tétetett áltál.

Nem lévén hivatva, hogy kato-nai dolgokban részletes ismerteté-sekkel szolgálhassunk, Perczel kato-nai pályájának is csak nevezete-sebb mozzanatait közöljük. Perczel igazi forradalmár volt, — ma szónok és holnap tá-bornok. Láng lelke, becsületes jelleme s lelke-sült honszerelme volt azon hármastéző, melyek minden körülmények közt feltűnően kiemelték.

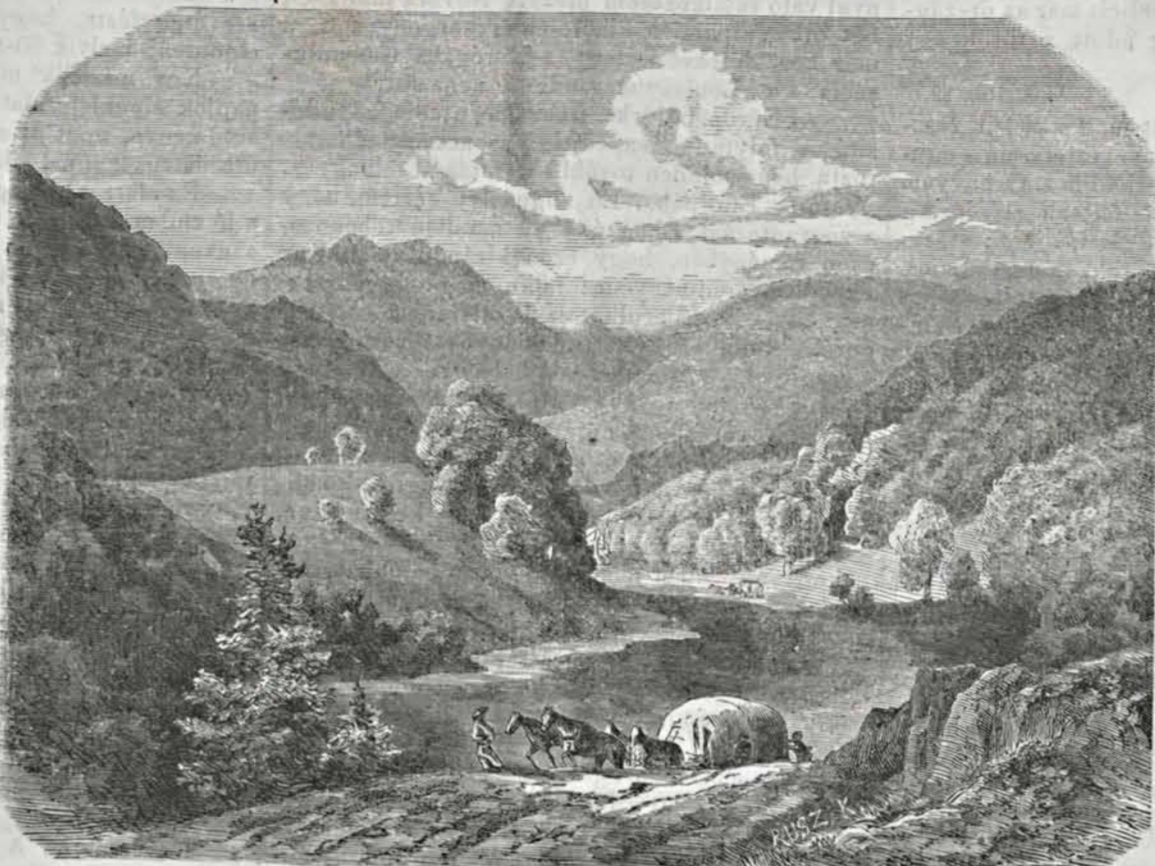
Első fényes tette a pákozdi csata volt, aztán az oroszai, letenyei, friedau, kottori,

PERCZEL MÓR.

Fölfödöttenek, a mi Keresztélyt és társait szüntelen nyugtató, s őket majdnem halálukig megfosztá a szív nyugalmától, ettől a legmagasabb, legboldogtatóbb kinstől, melyet az ég csak tisztá lelkebe önt, — ez a félelemérzet — mondjuk, átszállott habár szelidebb alakban, utódaikra is, s meggyökerezett lelkükben a csüggedés, s a függés veszélyes érzelmét, mely minden szép, tisztelőre méltó tulajdonságok mellett sem engedett nekik nyugtot, s megakadályozá, hogy ne osupán erkölcsös és erényes, hanem egyszerű hasznos polgárai is lehessenek az emberi társaságnak. — A helyett, hogy a maguk erejére támaszkodnának, saját igyekezetük által szereznék meg szükségleteiket: pillantásaikat és reményeiket szüntelen részvevő emberbarátokra, az egyház vagy az állam segítségére függesztik. Erély és elhatározottság, ugy látszik, régtől fogva s ötfökre elűnt a pitkairniak szívéből, kik másrésztől sokféle erényeik által olyan megérdemlék rokonszenyűnként, s a kiknek ösátja Adams, erkölcsi tulajdonságai által annyira bebizonyítá eme szép mondat igazságát: *a kinek ereje van akarni, csodákat művel.*

Kiss Elek.

Murányvölgyi tájkép. — (Kleti Gusztáv eredeti rajza.)

A magyar orvosok és természetvizsgálók XII. nagygyűlése.

II.

Mint igaz krónikás, rendre megyünk az események, hogy semmi nevezetést ki ne feleljünk. Arra is van gondunk azonban, hogy rövidre szorítsuk az igazságot.

Az ismerkedési estély 11-én 7 órakor kezdődött a „Három rózsához“ címzett vendéglőben; dalárda nyitotta meg és kifogyhatatlan jókedv fűszerezte egészen éjfélig. — mert csak akkor végződött. Ez estélyt a rimaszombati nők rendezték és intézték: hogy ne lett volna kellemes?

12-ikén 9¹/₂ órakor vette kezdetét a megnyitó közgyűlés a reformátusok templomában. Közgyűlés főbb mozzanatait már a multkor közleményünkben is érintők; most pótlólag Kubinyi Ágost megnyitó beszédéből akarjuk idézni ama helyet, melyben elősorolja, hogy minő eszközökkel lehet fölemelni hazai fürdőinket, melyek a természetadta hatályságban versenyeznek a külföldiekkel. „Szükség 1-ór fürdőnkbe jobb rendet, kényelmet, jutányosságot, orvosi és rendőri fegyelmet behozni, s ez által mind a betegek, mind a mulatságból látogatókra nézve élvezetesebbé tenni, mi nagyrészt a miniszterium által kidolgozandó rendőri szabályok által történhetik; 2-szor szükséges jobb, olcsóbb és kényelmesebb

közlekedést létesíteni, mi szintén a miniszterium által történhetik; 3-szor mind a magyar, mind a külföldi közönséggel fürdőinket jobban megismertetni és megkedveltetni; mi legjobban történhetik egy Bederer-féle kalauz-utazási könyvvel, mely a fürdőre menni kívánókat az ország központjából, Pestről, a kitűzött helyre vezethetné.“

A megnyitó beszédet szokásos üdvözetek

tud, kénytelen a német nyelvnél maradni. Zajostaps jutalmazta a hazai nyelv iránt mutatott méltányos gondolkodásomjárt. — Most dr. Gross Lajos biharmegyei törvényszéki főorvos „a közegészségi intézmények befolyásáról az egyetemes jólétre“ tartta értekezletet. Gross orvos élénk előadása s tárgyának könnyen megérthető módja által a közgyűlés tetszését aratta. — Ezután dr. Arányi Lajos, Vajda-Hunyad várának mintáját megfelelő magyarázattal mutatta be. Arányi, mint a magyar közönség kedvence, nagy otthonossággal s világos, könnyen érthető előadással magával ragadta a közönséget annyira, hogy ha módjában lett volna, azonnal hozzáfogott volna leégett várnak fölépítéséhez. Az említettek kívül még közérdekű tárgyai voltak a megnyitó gyűlésnek a következők: A központi bizottmány jelenti, hogy a hunyadmegyei cément-mész elemzésére dr. Lisznyai Dániel által kitűzött 12 db. aranyat Böhm Gusztávnak kiadta. A Hideghethy Antal indítványára összegyűlt 100 db. arany dr. Entz Ferencz, „Uj magyar gazda“ című művének ítéltetett, kinek az a nagygyűlés előtt át is adott. Buda városa pályakérdésére beérkezett munkalátok közül legjobbnak dr. Török Jánosé ítéltetett, ki a kitűzött 300 ft. pályadíjat a közgyűlés előtt átvevé. — A pénztári jelentésből kitűnt, hogy a pénztári készlet 1729 ft. Ezzel összefüggésben fölemelítetik, hogy a pesti takarékpénztár 1866-ra és 1867-re 2—200 frrtal járult a nagygyűlés pénzalapjának növeléséhez, miért is köszönet szavaztatik.

A központi bizottmány a társadalmi szakosztály tárgyaiban tesz jelentést, mely indítványozója, Balogh Pál véleménye szerint, az orvosi szakosztály alosztályául volna leghelyesebben beosztható. — A theologia, pénzügy és philosophia kirekesztendők.

Kovács S. Endre hazai ásványvizek nagy fontosságát emeli ki, elmondván, miszerint ez ügy fejlesztését mindnyájunknak ápolni kötelességünk lévén, egy hazai ásványvizeinket tárgyazó, két év alatt megjelentendő pályamunkára 100 darab aranyat tűz ki, mely is szives köszönettel fogadtatott.

Balogh Pál azon indítványa, miszerint a nagygyűlés tagjai a gyűlés helyén fényképekben emléket hagyjanak magok után, Arányi Lajos által oda lón módosítva, hogy ez a nagygyűlés pénztárából fizetendő emléktábla által történjék.

III.

A megnyitó gyűlés 2 óra felé oszlott el, honnan a közebédre mentek. Az ebédről külön

leírást közlünk egy másik jelenvolt tudósítónk taláblól. Itt következők.

„Képünk azon helységet teszi szemlélhetővé, melyben aug. 12-én az itt levő magyar orvosok és természetvizsgálók tiszteletére rendezett közebéd tartatott.

Az előtérben látható a főtéren felállított sátor, mely alatt az étkezés történt, szemköztt a hely. hitv. templom s több magánépület.

Rimaszombat vendégezetetét valóban, az itt levő természetvizsgálók összhangzó véleménye szerint főnyesen bebizonyítja; alig van egyén, ki elismerőleg ne nyilatkoznék e felől.

Sűrűg, forog a nép, általában mindent elkövet, hogy vendégeit kielégíthesse; mi ha a lakosság és vendégek számát összevetjük, nem is csekély feladat. A város összes lakosságának száma 5000—5600-ig terjedvén, nem pedig mint a „Magyarország és a Nagyvilág“ közlése 8200—9000-ig, s a magyar orvosok és természetvizsgálók jegyzőkönyvébe beirt tagok száma 636.

A közebédre minden tag meg levén hiva, ebben 600-on felül vettek részt.

Oly tág terem pedig, melybe e nagyszámú közönség befért volna, városunkban nincs s így történt jökor, előrelátásból a sátor felállítása, melyet képünk ábrázol.

Vig kedély uralkodott az étkezés egész tartama alatt; a pohárköszöntések mindjárt az ebéd elején elkezdődtek, először Kubinyi Ágoston a leányok emelt poharat s éltette Felséges Királyunkat és családját. Később Dapssy vilmos képviselőnk a sátor végzugábján is elcsengő hangon kívánt beszédjében „Ágoston szász-koburg-góthai fejedelmi herczeg ő királyi fenségének, mint a jelen nagygyűlés elnökének hosszú boldog életet.“ Mely Batizfalvy Sámuel titkár indítványára a herczegnek táviratilag megküldtetett.

A pohárköszöntések hosszu sora közzette ezeket, itt azonban csak dr. Arányi Lajos egyetemi tanárt emlíjük, ki jól alkalmazott s kifogyhatatlan elzeivel mindvégig vig kedélyben tartá a társaságot.

Kubinyi rendre vette beszédjében az uralkodó család tagjait. Miután ő Felséget a királyt felköszönté, így folytatá derültséget és lelkesedést keltő szavait: „Közörmünkre felséges asszonyunk

is megkoronázott. A bécsiek őt tekintetes asszonynak nevezik a magyarokhoz vonzalmát jellegzően; ezt örömmel elfogadjuk és méltán: mert kedves, szép és gyönyörű alakja őt valódiilag tekintetessé tesz, gyönyörű reá tekinteni. Ő több, ő nagyságos asszony, mert nem nagyságos-e az,

denható hazánk fényére számos évekig szerencsésen éltesse.“ Ezután rendre köszönté a királyi gyermekeket: Gizelát, a szepet, s Rudolfort, a nagreményűt.

Az ismerkedő estélyen, megnyitó gyűlésen, diszebédn mindenütt kiváló figyelem és szívesség tárgyai valának az erdélyi vendégek: Pataki főorvos, Knöpfler, Roth P., Pávay, Hermann.

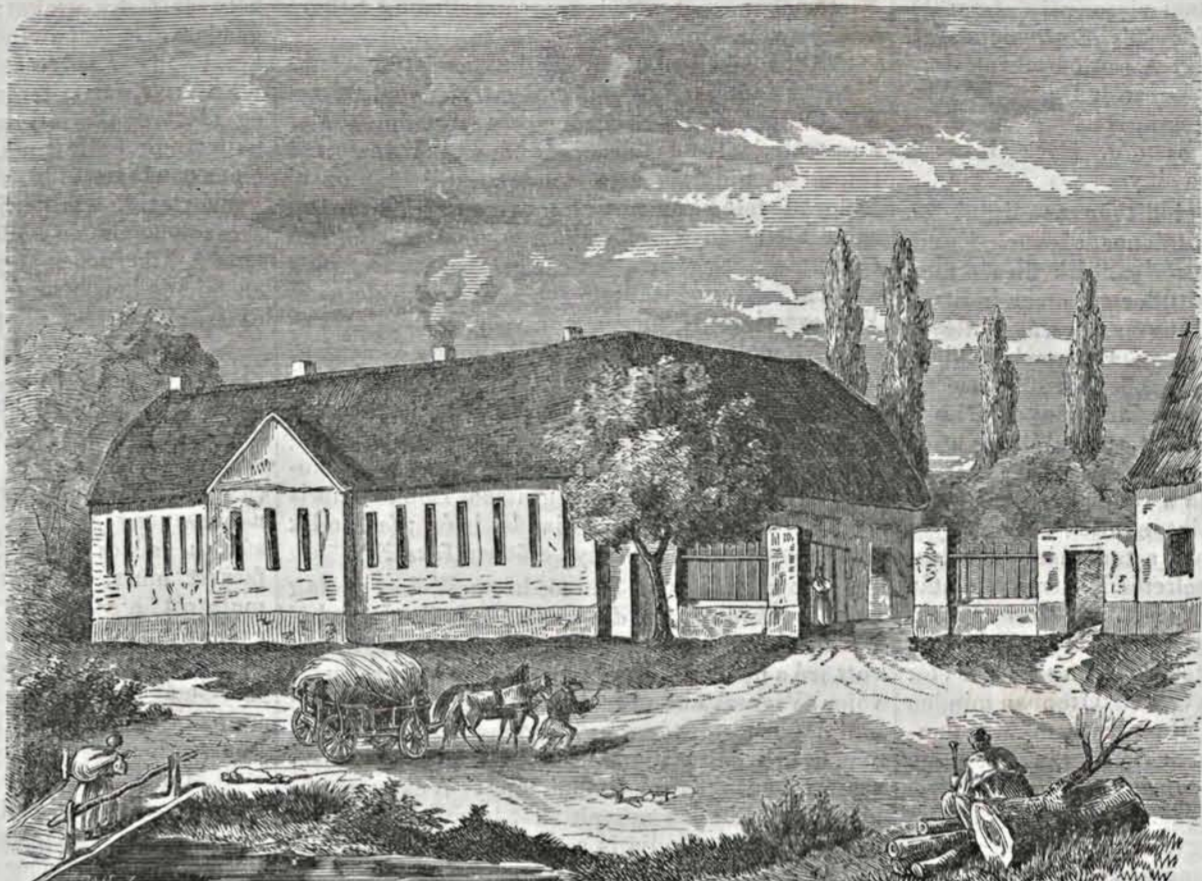
IV.

A szakosztályi gyűlések sok jelentékeny történt, de nincs terünk mindarról megemlékezni, be kell érünk az előre bejelentett értekezések czimeinek közlésével.

I. Orvos-sebész, élet-és bonczani, továbbá állatorvostani osztály. Kovács S. Endre: A felső állésot kiirtásáról. Dr. Batizfalvy Sámuel: Gyakorlati közlemények a testgyógyászat köréből. Dr. Rózsai József: 1) Az 1866-ki kolera-járvány a pesti szt.-rökusi közpörházban. 2) Az 1864—5 és 1867-ki hagymáz, s az 1867. himlőjárvány a pesti szt.-rökusi fiókpörházban. Dr. Oláh Gyula: Tanulmány a kolera lényegére és gyógytanára vonatkozólag. Dr. Hoffmann Mihály: Egy új szerkezetű himlő-oltó eszközről (németül). Dr. Bolyó Károly: Az elmebetegek társaságról, s ennek erkölcsi gyögyelőnyére jól rendezett tébolydák körében. Dr. Molnár István: A szikso-telepekről. Dr.

Gilewsky Károly: Az idült hasbhartyalob befolyásáról a vérkeringésre. Dr. Plichta Soma: Albuminuria. Dr. Baruch Mór: A kinalbör alatti befűcskendéséről, és kisebb közlemények. Dr. Spitzer Károly: Néhány szó a gyógykezelésről. Dr. Langer Ignác: A csonttörésekről. Dr. Kun Tamás: Törvényjavaslat, közegészségügyi. Dr. Fehér Nándor: A kobalt-betegségről. Dr. Niedermann Gyula: A tébolydákrol. Dr. Korbélyi Endre: A kolera gyakorlati és elméleti ismertetése. Dr. Horváth Gy. Petefészekmetészs egy esete, helybeli érzéketlenség, alsó állésoktitás egy esete. Dr. Fanda Adolf: A légzés és levegő befolyásáról az emberi testre (népszerű értekezés). A herregümösödésről. A paizsmirigy-tömlők gyökere gyógyításáról. Dr. Török János: A vízkór társbajai a gyögyeredményen Tornaallya vidékén.

II. Természettani és régiség-tani osztály. Greuss Ágost: Hogyan erősödünk társadalmilag?

Párczel Mór szőlőháza Bonyhádon.

hogy német létére, rövid harmadfél év alatt hazai nyelvűnket tökéletesen megtanulta, s ezt szerzett nyelvének választotta; hazai irodalmunkat ismeri, örömmel s nagy szorgalommal tanulmányozza. Ő több, ő méltóságos asszony, mert ki őt

Párczel Mór fogadtatása Bonyhádon.

egyszer látta, a fejedelmi méltóságot homlokáról olvashatja. Ő több, ő felséges asszony, mert minden időt, helyet és alkalmat megragad, magyar hazánkat s hű népét védeni, pártfogolni és gyámolítani. Kívánom, hogy a magyarok tekintetes, nagyságos, méltóságos felséges asszonyát a min-

Irodalom és művészet.

** (A magyar szabadságharc (1848-1849) története.) Heckenast Gusztáv előfizetési felhívást bocsát szét, melyet egykoru folyóiratok jelesebb hazai és külföldi munkák, emlékiratok és szemtanúk előadására nyomán szerkeszt Vargyas Endre. A munka 50-60 negyedréti iven 70-80 képpel 10 havi fizetésben jelen meg. Az egész munka előfizetési ára 3 frt, bolti ára 4 frt. Minden 10, egyszerre beküldött előfizető után egy ingyenpéldány jár. A füzetek bérmentve küldetnek meg.

** (A „Képes Újság”) szerkesztését a legutóbbi (aug. 16-ki) számmal Réthi Lajos vette át. E számban a rendes rovatokon kívül a következő érdekes cikkek vannak: „Miksa császár története” (3 képpel), „Ingola báránkjája” történeti beszély, „Egy székesi versirő”, „Országos élet albertusi első felében”, „A koldulásról” Kovács Alberttől, stb. Ajánljuk az ügyesen szerkesztett lapot a közönség figyelmébe; ára egész évre 2 ft.

** (Magyarország hadászati védelme éjszaki vagy keletről jövő támadás ellen) címe egy mostanában megjelent füzetnek. Szerzője, Kápolnai István több különálló szakaszban tárgyalja s adja elő azon vonalakat, melyeken Magyarország legkönnyebben megtámadható. Ezután a védelmet adja elő a Hernád és Sajó, továbbá a Hernád és Tisza összefolyását, a szegedi és szolnoki átjárásokat s több más pontokat vél megerősítendőnek a végre, hogy a baza sikeresen védelmezhető. A szöveghez egy csinos térkép van mellékelve.

** (Gazdasági naptár.) Heckenast Gusztáv kiadásában megjelent a „Magyar gazda tárcanaptára 1868. évre.” II-ik évfolyam. Szerkesztői Kéglly Sándor. E 250 lapra terjedő naptár csinos, tárcza-alaku, úgy hogy kényelmesen lehet zsebben hordani. Leginkább a gazdák érdeklő tartalmán kívül, folyó jegyzetek elegendő tiszta lappal van ellátva. Ára angol vázson-kötésben 1 ft.

** (Az Esterházy-képtár) nines-eladva. E lehetőség fölvetése azonban mégis hasznos volt, mert a fővárosi sajtó egyhangulag nyilatkozott, hogy mindent el kell követni megtartására. A hivatalos lap ez alkalomból közzé teszi az elhunyt hercegnek erre vonatkozó iratát, melyben nemcsak magát, de fiát és örökösét is kötelezi a képtárnak az Akadémiában tartására.

** (Magyarország történelme) című, felsőbb tanulók számára írt munka jelent meg Debreczenben Ladányi Gedeon főszerkesztőtől, ki már számos iskolai kézikönyvet gazdagította irodalmunkat. Kiadta ifj. Csáthy Károly. Ára 1 ft. 60 kr.

** (Gízot egyik híres munkája.) „Az európai polgárosodás története a római birodalom romba döntésétől a francia forradalomig” magyar fordításban e napokban jelent meg. Fordította: Grubiczy György, kiadta: Stolp Károly. — Ára a két kötetnek 2 ft 40 kr.

** (Költszavart bizottság alakult.) melynek célja: Gyulai Ferencnek az elhunyt jeles drámai színésznek ércszobrát emelni a kolozsvári nemz. színház előcsarnokában. E végre szólítja föl a közönséget s az adakozás elfogadására a lapokat. E bizottság elnöke gr. Eszterházy János, jegyzője Hajós János. Mi is elfogadjuk és pontosan kézzhez juttatjuk az adakozást.

** (Értesítés) A „Szűnnapok” című két kötetes művemre az előfizetési határidőt szept. 15-ig meghosszabbítottam. Iyartóimat kérem, hogy az előfizetési pénzeket a fennírt határidőig szíveskedjenek beküldeni. Pesten aug. 15. 1867. Aszóni Mihály.

Egyház és iskola.

** (Debreczenben) az Eötvös báró jul. 3-ról kelt s a népnevelési egyletek megalakítását eszközöltetni ajánló levelére határozott: miután a ref. hitefeleketek iskoláira és nevelési ügyének vezetésébe, minden egyházközség lelkésze és presbyteriuma által közvetlenül, — az egyházmegye és egyházkerület pedig közvetve befolyást gyakorolnak, s ezek által mindazon czélok elérhetők, melyek a nevelési egylet feladatait tűztek ki: emellett azon egyletek megalakítását sem kivételnek, sem czélulterületnek, sem kívánatosnak nem tartja a közgyűlés.

— (Értesítés.) A pesti ágost. hitv. evang. hatosztályú gymnasiumban az 1867/8-iki tanév f. évi

szeptemberhő 2-kával kezdődik, még pedig úgy, hogy az első három napon a beírások, fővetési és javító vizsgák fognak megtartatni, a tanítás pedig 5-kén kezdődik. — Azon tisztelt szülők, kik gyermekeiket gymnasiumunkban kívánják a tudományokban képeztetni, kéretnek a beírásra kitűzött határidőt pontos megtartására. — Pest, aug. 22-kén, 1867. — Az igazgatóság.

Közintézetek, egyletek.

** (Magyar hitelbank.) A 3 millió forintnyi részvényre való aláírás eredménye a következő: Bécsben aláírtak összesen 178 1/2 millió, és pedig az osztrák hitelintézetnél 122, az alsó-ausztriai leszámítolási társulatnál 36 millió ft. Pesten aláírtak mintegy 20 millió ft. Hogy a repartitio mely arány szerint fog történni, még nem tudni biztosan: a szerént, hogy a kisebb, egyes részvényekre való aláírások miként fognak tekintetbe vétetni, 1/60-1/100 fok a nagyobb aláírásokra esni.

** (A pest-budai nyomdászok önképző-egyletének) első évi fenállásáról szóló jelentésből kivett kötetek adatai eléggé megmutatják, hogy az életrevaló eszme, ha alkalmaztatása ügyes kezre kerül, csakhamar megtermi gyümölcsét. Az egylet ugyanis rövid fenállása alatt százötven tagot számlál. Vagonya, dacára a sok költségnek, már az ezer forintot megközelíti. Az egyletnek van igen csinos könyvtára s a politikai és szépirodalmi lapokon kívül néhány nyomdászati szaklapot is járát. A hasznos ismeretek terjesztéséről nyilvános fölvételek által is gondoskodva lett s ilyen fölvételek az egyleti év alatt tizenegy tartatták. Az egyletnek külön dalárdája lesz, mely énegyenedenként egy-egy dalestélyt fog adni. Ohajtandó, hogy ez életrevaló egylet, a még itt-ott feltűnő akadályokat is legyőzve, minél inkább megerősödjék.

** (A kolozsvári színház) igazgató választmánya emlékiratot adott be gr. Péchy kir. biztoshoz, segélypénzt kérvén a színház számára.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

** (Hivatások jelentés szerint) megszünt a marhadög györmegyei Rába Szt.-Király községben és a kiskunsági orgoványi pusztán; kiűzött Aradon, Czegléden és a pestmegyei dán-sz.-miklósi pusztán. A vész tehát jelenleg uralg még a kiskunsági, moriczgati, jászági sz.-lászói és pestmegyei dán-szt.-miklósi pusztákban, — Bihar-megyei Sarkad és Kötégán, vespármegyei Vanyola, sopronmegyei Széplak és Kisbarom községekben, továbbá Arad sz. k. és pestmegyei Czegléd mezővárosában. A hét községben és három pusztán a vész kiűtésétől kezdve 158 udvarban összesen 1246 darab betegedett meg, ezekből 765 meggyógyult, 422 elhalt, és 59 darab augusztus 15-én 3 községben és 2 pusztán mint beteg orvosi ápolás alatt maradt. Erdélyben a Dunafelvidéki felölly széléken állított vesztőzár 10 napról 20-ra emelték.

** (Az ezidei s.a.-új helyi lövőverseny) f. é. szeptember hő 29-edikén és 30-adián tartatik meg az ugnevezett „Rákóczy-gyep”-en.

— i. (Houchard József) nyug. bányanagy tervezetét tesz közzé a „Pesti Napló”-ban, mely szerint a székelj földön, Paradj és Szovátha helységek határain szikós (soda) gyárak állítása volna engedélyezendő. Nevezett helységekben a só 20-30 lábnyi sziklákban emelkedik ki a föld szine fölött; őrzetése sok rákóltés mellett is mindig hiányos; rendes forgalomba bocsátni sem lehet konyhasóul, mert földdel vegyes. Ez okból javajla nevezett bányanagy, hogy a kormány adjon szikós-gyártási engedélyt csekély díj mellett magántársulatoknak. Ez által nemcsak a só lenne jövedelmezőleg felhasználva, hanem a sok lehelölt fa is, mely nagy területeken használatlanul hever. Más anyagok is, melyek a szikós előállításához szükségesek, messz és szénsav, Paradj közelében találhatók. — Ez indítvány minden tekintetben életrevaló; jó lesz fölkarolni mentől hamarabb.

Mi újság?

** (Szent István ünnepét) a főváros nagy fénynyel ülte meg. Maga a herceg-primás végző a szertartást. A rendkívüli melegség dacára hosszú sorokban húzódtak a nép föl Buda várába; főurak környezték a díszes szekrényben körülhordott szent István-jobbot. — Szerartás után gaz-

dag lakoma következett a primásnál, kinek jobbján Wenkheim miniszter, balján Pokorny altbnagy foglaltak helyet. Toaszt csak egy volt; a primás itta király és királyné Ó Felseégekre.

** (Szent István napján) a „Honvéd” nevű gőzös első utját tevő Esztergami. E gőzös a magyar társaság sajátja.

** (Király Ó Felsege) Salzburgban aug. 18-án kelt határozatával fenséges bátyját Lajos Salvator főherceget, továbbá Iseburg-Birstein Károly herceget, Lichtenstein Frigyes herceget lovassági tábornokot, Windischgrätz Alfréd herceget vezérőrnagyot, Metternich-Winneburg Richard herceget, a császári francia udvarnál rendkívül kövelet, Montenuovo Vilmos herceget lovassági tábornokot és a cseh királyságban parancsnokot, Waldstein-Wartenberg Ernő gróf titkos tanácsost és Falliot-Crenneville Ferencz gróf főkamaraárát arany-gyapjas vitézekké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

** (Bécsből aug. 20-ról írják.) Ausztriai császár Ó Felsege, Frankfurt város polgármesterének, mihelyt az ujabban történt tüvésztről értesült, táviratilag 100,000 fte. a. é. utalványoztatott magánpénztárából a székességi helyreállítására czéljából.

** (Kinevezések.) A pénzügyminiszter Érkövi Adolft, csákováai alapítványi főtitest, pénzügyi tanácsosá és kincstári uradalmi igazgatóvá nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Geus Dániel ügyvédet a pesti e. b. váltótörvényszék birájává. ** (Kinevezés) A m. kir. pénzügyminiszter Kiáltványt Agostot a számvévvő osztály segélydíjas gyakorornak III. osztályú adószámtisztnek nevezte ki.

** (Simon Péter) gy.-fehérvári gym. tanár megküldvén „Liebe und Rache” című regényének egy-egy diszpendyát hazánk kitünőbb fia s leányának, eddigelé a következők adakoztak azon szándékkal, hogy fedezvén a szerző a műkiállítási költségeit, az ezen kívül begyűlt összeget a „Kralovanszky-féle székelyalap” gyarapítására fordítsa; u. m.: Simor János hercegprímás 6 f. m. testőrség parancsnoka s lovagtábornok 6 nmltga 30 fte, Girk György pécsi püspök 6 nmltga 20 fte, özv. fr. Eszterházy Dénesné 6 nagysága 10 fte, gr. Teleki Jánosné 6 nagysága 10 fte, gr. Lázár Miklósné 6 nagysága 5 fte, tek. Kohn Sándor ur 10 fte, BIASINI Domokos ur 5 fte.

** (A magyar gazdaszónok egylete) haz arvaleány-növelde javára szept. 8-kán nagy nép-ünnepélyt rendez a városerdőben.

** (A „Pozor” című horvát lap) három hónapra felfüggesztetett.

** (Névváltoztatás.) Schnitzler István nevét Tuzkóvi-re változtattá.

** (Otromba gyógymód.) Zs. Kisfaludon egy leánya borküteget vagy rühességet kapván, anyja egy más asszonytól orvosi tanácsot kért. Perzse rögtön készen volt a tanács, hogy: „csak tegye keed be a lyányt a sütközésbe kenyérsütés után; semmi baj se lesz.” Az anya szót fogad, a lyányt kemenczébe teszi, s ennek száját berakja, de bezeg irtózára látta a kura eredményét, midőn a kis lyányt fél óra mulva megfuladva vette ki a kemenczéből.

** (Egy 17 éves kanászbotjár.) Hosszu Ferencz a babocsai járásban, hagyományon kapván, futásnak eredt, s miután a foglár háromszor „állj” szavára sem hajtvá, tovább szaladt, ez által hátón lövetett s a kaposvári kórházban, minden ápolás dacára meghalt.

** (Bécsült állat) okozott rémulést N.-Váradon és többeket fölbuktatva megsebesített. Egy

erdélyi szekeresnek egyik ökre ugyanis ismeretlen okokból felűhődvén, a járomból kitört, a Körösnek rohant és abban a kihidig, innen vissza a nagyhid felé vágatott, a vizet magasra csapkodva. Majd a nagypiacz-térre, a zöldsé- és sasutczán nyargalt végig, hol öt embert öklelt föl és sértegt meg kisebb-nagyobb mértékben. Utóbb egész embersereg vette üldözöbe, de mind hiába. Toldi Miklós kellett volna oda!

** (Taboyski Miklós) orosz herceget turini lakásán e napokban halva találtatott. Pisztolylovéssel tetett véget életének. Levelet találtak mellette, melyben azt írja, hogy már tíz évvel ezelőtt, ugyanazon helyen akarta megölni magát, de nem volt hozzá bátorsága. Nem tud — ugymond — a hazájától távol élni, honnan számíttva van. Örökösül azt nevezte ki, a ki holttestét elsőben megtalálja.

— (Virág Mihály) apátkanonok, tolnai főesperes, hittudor, életének 62-ik évében bélszélhűdés folytán f. h.ó 19-én reggeli hat órakor meghalt. Temetése 21-kén délelőtt leend.

— (Halálözös.) Báró Prónay Albert f. hó 14-én, lakhelyén Almason meghalt. Előbb a bekési evang. esperesszéknek, majd azután a bányakerületnek volt köztisztviselőben álló felügyelője és koronaőr. Holtteste Acán a családi sirboltban aug. 16-án tététt örök nyugalomra. A végtestességnél Miklósi J. aszóni lelkész tót nyelven, dr. Melczor Gyula aszóni és Kiss Péter tót-görkyi ev. lelkészek pedig magyar nyelven tartottak beszédet.

— (Igazitás.) „Szinyey József honvéd főhadnagy 1848/9-ki naplójá”-nak mult számunkban megjelent részben 1849. jul. 21-kéröl a 37-dik zászóljánál történt tisztí kinevezések — egy sor kimaradása miatt — hibásan voltak közölve. Szükségeink tartjuk azért, az illető pontot itt kiejavítsa újra közlőni.

„Megjötték zászlóaljunkhoz a tisztí kinevezések. A 37-dik zászóljában ekkép történtek az előléptetések, illetőleg tisztí kinevezések: őrnaggyá Füstly Kálmán, meg százados és zászlóalji parancsnok; századosokká: Rényi György és Zámory Mór zászóljabeli főhadnagyok; főhadnagyokká: Follí Bernát, Nagy Károly, Nagy Alajos hadnagyk; hadnagykokká: Szilasi Zsigmond, Minich József, Sajtos Ferencz, Laluhai János, Szinyey József, Tapolesányi Károly, mindnyájan zászóljabeli őrmesterek, az utolsó egyszerűmind zászóltartó.”

— Pozsony. Sz. J. A hiba nem nálunk, hanem hihetőleg a kézirat másolásánál történt. A kívánt lapokat A. L.-nek átadtuk.

— Hogyan szeretnek a nők? Beszély. Nem nekünk való; némely hölgydivatlap talán jobb hasznát vehetné.

— Az élet korszakából elég egy sort közlünk: „Ezist saján úszó kis arany-lehellet.”

De nem állhatjuk meg, hogy még ezt a két sort is ki ne írjuk belőle: „Mert a nemes vágyak tarka vitorláját Pattogó teknőkké a remények vájják.”

— Kolozsvár. R. T. Örömmel vettük. A küldött művek közül egyik terünkhoz mérve kissé terjedelmes; a másodikat közölni fogjuk.

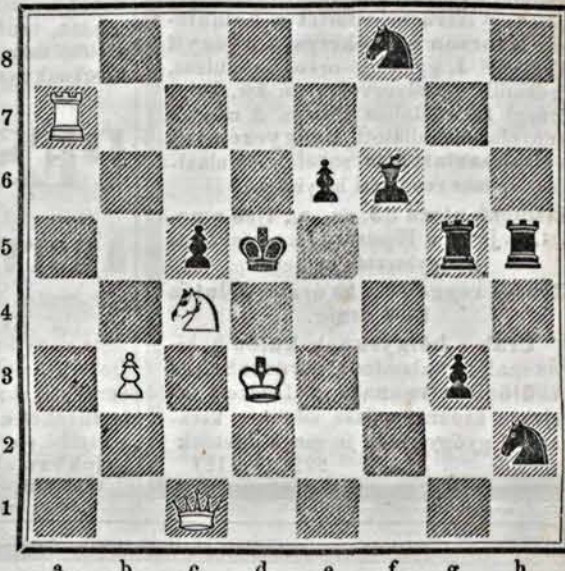
— S. L. A vártak egy része megjött; a többit is várjuk. Egyébiránt nem vártakra is számolunk.

— Dobsina. D. V. Az érdekes adatokat később, más alkalommal föl fogjuk használni.

— Szarvas. B. L. A kívánt képek, még nehánnyal megtolva, utnak vannak inditva. Már az életrajz sem soká késik.

SAKKJÁTÉK.

404-dik sz. f. — Minkvitz J.-tól, (Lipcsében). Sötét.

Világos. Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 398-dik számú feladvány megfejtése. (Lloyd Samutól, New-Yorkban.)

Világos.	Sötét.	Világos.	Sötét.
1. 0-0	g3-g2	1.	a5-a4
2. Bf1-f8	a5-a4	2. Fb3-g8	g3-g2
3. Fb3-f7	tetz. sz.	3. Bf1-f7	Ke4-d5
4. Ff7-d5	mat.	4. Bf7-f4	mat.

Helyesen fejtették meg. Vespármegye: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pesten: Rakovszky Aladár. — T. Ujlakon: Lövi Jónás. — A pesti sakk-kör. A 396-ik és 397-dik számú feladványokat helyesen fejtették meg gr. Festetics Benno és Lövi Jónás.

A 399-dik számú feladvány megfejtése. (Vorwerk E.-től Druséban.)

Világos.	Sötét.
1. Ff3-g4	h5-g4
2. Vd6-g3	tetz. szer.
3. Vg8-e3	v. c3

Helyesen fejtették meg. Vespármegye: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pesten: Rakovszky Aladár. — T. Ujlakon: Lövi Jónás. — Jászkitéren: Galambos István. — A pesti sakk-kör.

Lapunk mai számához van mellékelve: a „Haza” című magyar életbiztosítóbank biztosítási műveleteinek átnézete.

TARTALOM.

Perczel Mór (arézkep és két képpel). — Szinyey József honvéd főhadnagy 1848/9-ki naplójából (folyt.). — Egy sziget a Csönés-tengeren (vége). — A magyar orvosok természetvizsgálók XII. nagygyűlése (két képpel). — Egy Ausztráliába vándorolt magyarról. — A budai vizelő- és kertész-kepzőintézetet közzéviszsgálja. — Salzburgi levél. — III. Napoleon Salzburgban. — Egyvezel. — Tárház: Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? — Nemzeti színia. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felölő szerkesztő: Nagy Miklós.

HETI-NAPTÁR.

Hónapi és hetnap	Katholikus és protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	N a p			H o l d		
				hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.
25 Vasár.	F 11 Lajos kir.	F 10 Lajos	24 Ab. Rosh.	151	44	5	9	6	5
26 Hétfő	Sámuel	Samu	13 A 10 Maxim.	152	42	5	10	6	5
27 Kedd	Kalaz. József	Gebhardt	14 R. A. hajt v.	153	40	5	12	6	5
28 Szerda	Ágoston püsp.	Ágoston	15 N. Bold. Asz.	154	38	5	13	6	5
29 Csüt.	K. János fejv.	János fejv.	16 Dionéd	155	36	5	14	6	5
30 Péntek	Limai Róza	Benó	17 Miron	156	34	5	15	6	5
31 Szom.	Rajmund hitv.	Paulin	18 Florus	157	32	5	16	6	5
			19 Andre	30 Sab. Ros.	158	30	17	6	5

Hold változása. Ujhold csütörtökön, 29-én, 2 óra 21 perczkor délután, láthatlan napfogatkózással.

Dorottya-utca 7-ik szám.

HIRDETMÉNY.
FOGLE. legnagyobb gyári raktára
Ausztriában Kärnthnerstrasse Bécsben.

Pesti vásár tartama alatt

Dorottya-utca 7. sz.

Heinrich-féle házban, a Malvieux bankár átellenében,
a most divó magasztalások nélkülözésével, dícséretesen ismert vasznait, fehéreműt, asztalteritéket és vászonkendő-gyártmányait leszállított árakon és pedig 33% engedménnyel árulja.

Aron ismert minőségű fogva mely az első arany és ezüst érmeknél lón megjutalmazva, tetszésében áll minden tisztelt vevőnek egy fél rőföt a megvásárolt valódiól levősní, magát bármily módon biztosítandó a kelme valódiságáról, és minden darabot visszavevők ha a kivánalmuknak meg nem felel.

1 vég 30 rőfös mángolstlan ezéna vászonnak ára most csak 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr. egész 10 ftig a legjobb.

1 vég 30 rőfös fehérített rumburgi vászon most csak 10, 12, 14 és 16 ftig a legfinomabb.

1 vég 30 rőfös 1/4 és 1/2-es rumburgi kettős ezénavászon most csak 13, 15, 17, egész 20 ftig a legfinomabb.

1 db. 20-40 rőfös rumburgi házi vászon (kettős ezéna) 14, 16, 18, 23-26 ftig.

1 vég 40-42 rőfös 1/4 és 1/2-es rumburgi sokel-vászon ára most csak 15, 18, 20, 22, egész 25 ftig kitűnően jó és éremmel ellátott.

1 vég 48 rőfös valódi belga vászon ára most csak 22, 25, 27, 30 egész 35 ftig.

A híres 50-54 rőfös rumburgi vásznak 1/4 széles most csak 30, 33, 35, 41, 45, 50-60 ftért, kitűnítetve a nagy aranyéremmel.

Rumburgi vászonból
férfi-legek (a nyak köre megjelölendő) 2, 3, 4-5 ftig a legfinomabb.

hölgy-legek, sima 2 ft., horzsolva és vászozott mellet 3 ft., 3 ft. 50 kr., finomabbak és himerve 3 ft. 50 kr., legfinomabb gardag himréssel és valódi csipke bevarrással 4, 5, 6-8 ft.

Ingek melyek nem FOGLE.
jól illenek testhez visszatérhetnek.
Bécsből,
most Dorottya-utca 7.
Heinrich-féle házban.

Eladási helyiség: Dorottya-utca 7-ik szám,
a Malvieux bankár átellenében.
2218 (2-6)

Pezsgőborok!!

közvetlen Franciaországból vámmentes ládáskban 10 palackjával s feljebb.
Louis Roederer à Reims: carte blanche; Jacquesson et fils à Chalons: Crème de Bouzy 2 ft.
Napoleon grand vin; Moët & Chandon à Epernay: Crémant rosé 2 1/2 ft. A fentebbi 1-jokból 1/4 palackokban 1 1/2 ft.
2097 (19-24)
A pénzösszeg bérmentes beküldése vagy postai utánvét mellett széküldetnek
Floch Sándor által
Bécsben, Ober-Döbling Nr. 28.

Biztos és gyors megölése patkányok s egereknek,

egy cs. kir. kiz. szab. patkány- és egér-irtó-szerrel gyertya-alakban.
Egy darab ára 50 kr. a. é.
PESTEN: Török József gyógyszerész, urnál, király-utca 7-ik sz. a., Besztercebányán: Göllner H. - Brassóban: Gyertyánffy és fia - Csáktornyan: Kárász A. - Eperjesen: Zombory J. - Ezeréken: Deszátly István. - Győrött: Lehner F. - Jászénában: Duclovits J. - Kassán: Novelly A. - Keszthelyen: Wüsch F. - Kőlozsvárt: Wolf J. - Lugoson: Kromler S. - N.-Becsereken: Nedelkovits. - Pápán: Bermüller. - Pozsonyban: Scherz Fulop. - Segesvárt: Tentsch J. B. - Sopronban: Pachhofer L. - Tisza-Ujlakon: Roth J. - Ujvidéken: Schreiber P. - Varasdon: Dr. Halfer A. - Vercsében: Besz K. J. uraknál.
2202 (5-12)

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

„A MENYASSZONYHOZ.”
Pest, uri és zsbáros-utca szegletén, báró Orczy-féle házban
10-dik szám alatt,

ajánlja legnagyobb és jól rendezett árutárát, ugymint: rumburgi, hollandi, creas, sziléziai fonál-vásznak, 1/4, 1/2, 3/4 széles ágylepedőknek való vásznak, valamint kész fehéreműt, 30 rőfös asztalneműk, 6, 12, 18 és 24 személyre való asztalteritékek, törölközőkendők, asztalabrosok különféle nagyságban, asztalkendők, kavéskendők, fehér és szines vászon-zsebkendők, angol és francia batist-kendők, fehér és tarka gázdon-csinavat ágyneműk, butoresinvatok, nankingok, szines perkalok, gazdasági ruha-szövetek, szines ingkelmek, asztal- és ágyszerítők, ugyiszintén mindenféle fehér szövetek, fehér perka, battist, claire, moul, nyári piké, madapolan, angol shirting, piké-takarozók különféle nagyságban; ezeken kívül lama, wadmoll, flannel szövetek ruháknak, flannel-takarók minden nagyságban, szines, fehér piké, zsinóros, női és tüffel barchet, angol gyapjubáronyok, szines perkalok, orlean- és lüster szövetek, ruháknak való jutányos gyapjuszövetek, szines alsó-szoknyak, amerikai bőrcsok, vászos vasznak és több itt meg nem nevezett czikkeket és mindennemű 2217 (2-2)

kész fehéreműtkeket legjutányosbra szabott áron.
A vásznak valódiságaért jótállás biztosítottatik.
Vidéki megrendelések, feladvány szerint, pontosan és jól teljesítetnek.

5 huzás 1864-ki sorsjegyek. 5 huzás évenként.

Huzás szept. 1-én. Főnyeremény 200.000 ft., készpénzfizetés mellett kaphatók alulírtai vagy havonkénti 5 ft. részletfizetéssel egy 100 fős sorsjegyre és havonként 3 ft. egy 1864-ki 50 fős sorsjegyre.
IGÉRVÉNYEK 2 forintjával és 50 kr. bélyeggel.

TÁRSAS-JÁTEKOK

4 ft. évenyenként 20 db. minden osztrák sorsjegyre egy 35 fős badeni sorsjegy hozzáadásával 25 részletenkénti befizetéssel. A befizetett összeg nem vész el - mert az összes részletek befizetése után a sorsjegyek eladtnak s a bejött egész összeg 20 részvevő közt fel fog osztani.

Mailandi eredeti sorsjegyek 6 forintjával évenként 100,000 frank főnyereménnyel.

PÉNZ mindennemű értékpapírokra, egyszerűre vagy részletenkénti visszafizetéssel.
Bevásárlása- és eladása mindennemű állam-, iparpapírok és sorsjegyekre, arany- s ezüstpénzeknek a napi árfolyam szerint.
2209 (6-6)
Vidékről jövő megrendeléseket gyorsan s pontosan teljesít.

KÁROLY JÓZSEF,

pénzváltó-irodája, Pesten, harminezad-utca 3. sz. a.

KUNZ JÁN. JÓZS. és TÁRSA

fiók vászon-raktára

A „VIRÁGKOSÁRHOZ.”
váci-utca, a nemzeti szálloda épületében
PESTEN.

ajánlja gazdagválasztékú rumburgi, hollandi, irlandi, creas, fehér fonál és sziléziai vasznait, azonkívül asztalkendőket, törölköző és vászonzsebkendőket, asztal- és ágyszerítők, fehér és szines ág- és butoresinvatot, nankingot, fehér és szines perkal, ablakfüggönyt, linon, battist, clair, sima és virágos mousselint, mindennemű béleceket, egy nagy választékban kész fehéreműtkeket, valamint minden e szakmához tartozó czikkeket a legjutányosabbra szabott árakon.

A vásznak valódiságaért jótállás biztosítottatik.
2214 (4-4)
Vidéki megrendelések különös figyelemmel és pontosan teljesítetnek.

Pest, szeptember 1-jén 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. - Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. - Fél évre 3 ft. - Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. - Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyzet hasábjott petit sor, vagy annak helye egyszeri igitatásnál 10 krba, háromszori vagy többeszeri igitatásnál csak 7 krba számítottatik. - Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Hansenstein és Vogler, Wollzeile No. 9. - Bélyeg-díj külön minden igitás után 30 ujkr.

Petzval Ottó.

Hazánkban a gyakorlati tudományok művelése s hatásuk az életre még ma is igen távol van attól a ponttól, melyet a művelt Európa többi országaiban elértek. Pedig örömmel mondhatjuk, hogy e tekintetben is roppant haladás történt az utóbbi három évtized alatt s jó uton vagyunk, hogy e haladás egyre növekedő arányokat vegyen.

Nem utolsó része van ez érdemben azon férfunak is, kinek megnyerő s magas értelmiséget kifejező arcvonásait ezennel bemutatjuk olvasóinknak. Petzval Ottó m. kir. egyetemi tanárt méltán nevezhetjük a felsőbb matematikai tudományok egyik legérdemesebb meghonosítójának hazánkban s elmondhatjuk róla, hogy ez elvont, de oly roppant gyakorlati hasznu tudomány honosítására és szélesebb körben való megkedveltetésére nálunk senki sem tett többet, mint ő. Élete legszebb idejét azon tanszékekben töltötte, melyet előtte idegenkedő érzettel került a tanuló ifjuság, de melyet, mióta ő ül benne, ismeretszomjas fiatalok serege környez. S ez eredmény már magában elég érdem arra, hogy nevét tisztelttel emlegessük.

Petzval Ottó a szepességi városok egyikében, Belán született, hol atyja egyházi hivatalnok volt, 1809-ben január 6-kán. Még gyermek volt, midőn atyja, hasonló minőségben Késmárkra költözött át, hol Ottó az elemi iskolákat végezte. Nehány év múlva ismét Lőcsére költöztek s a fiu itt végezte a hat osztályu gymnasiumot 1826-ban, és pedig kitűnő sikerrel. A bölcsészeti tudományok hallgatása végett Kassára ment s két év alatt azokat is a legjobb sikerrel bevégezte.

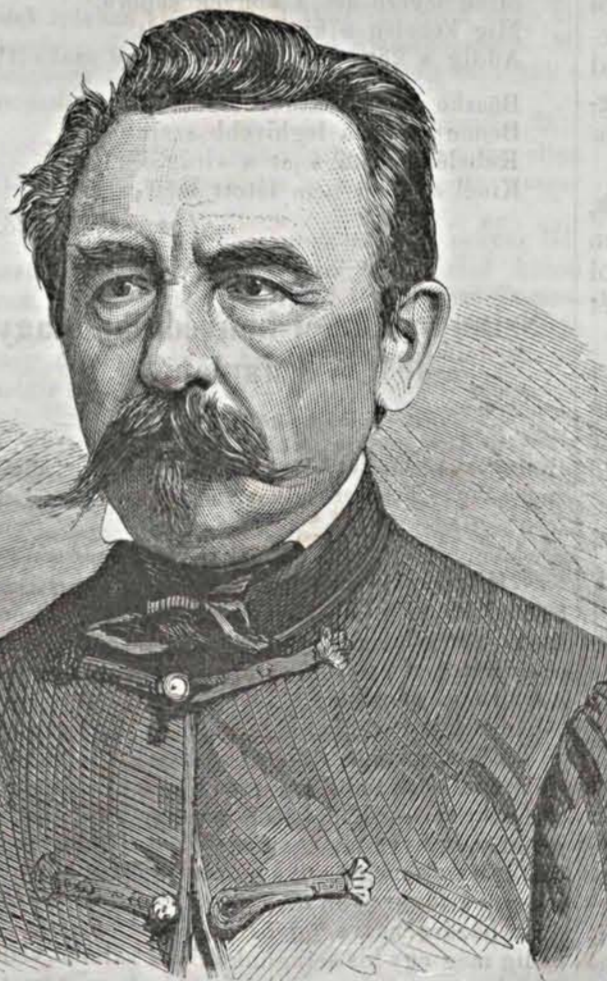
Most pályát kelle választania. Egy felől bizonyos volt; tudta, hogy a gyakorlati tudományosság az ő tere. Eleinte az orvosi pályára fordult, de kedve attól ismét elmenvén, a mérnöki pályát választotta s ez irányban folytatandó tanulmányai végett természetesen Pestre kelle jönie. 1828-ban itt be is

iratta magát a még akkor fennállott mérnöki tanintézet hallgatói sorába. Az első évben már annyira kitűntette magát társai között éles felfogása, világos elméje s előadása és kitartó szorgalma által, hogy már a második évre 200 frnyi stipendiumban részesült, mit a harmadik évre ismét megnyert. A vizsgákon és szigorlatokon ő volt mindig az első kitűnő; az első évben jelesen a gyakorlati mértanból, csillagászatból, felsőbb számtanból; a másodikban az ut- és víz-építészettől, erő-műtanból stb. A harmadik évfolyammal bevégezvén tanulmányait,

idő alatt egyszersmind mint gyakorló mérnök volt alkalmazva Pest városánál; miről két évi mérnökgyakorlati bizonyítványt nyervén, letette a mérnöki szigorlatokat és mérnöki oklevelet szerzett magának.

Testvérbátyja József, kitűnő matematikus szintén, ez alatt a felsőbb számtan tanára lett az egyetemnél; de tanári székét csak három évig tartotta meg, „többre hivatván.” Mert ugyanazon tanszék megüritvén a bécsi egyetemen, a már ekkor széppírú magyar mennyiségtanár oda hivatott meg s 1837-ben el is ment.

Úresen maradtott helye betöltése öcsésére Ottóra bízott, ki már azelőtt egy évvel a mennyiség-tudományok mellett a bölcsészeti tudományok is tudorságot nyert. 1837-diki ápril 14-kén lépett egyetemi tanszékébe, először mint a gyakorlati mértan és vízépítészettől tanára, 1839-ki év júliusától kezdve mint a felsőbb mennyiség-tanár, 1839-ki év júliusától kezdve mint a felsőbb rendkívüli, azután rendes tanára. Ez időtől számíthatjuk széles köri és hatásteljes működését. Azon feladatot tűzte ki maga elébe s harmincz éves tanári pályája alatt kitűnő sikerrel oldotta is meg azt: fölbuzdítani az ifjuságot, e hazánkban addig oly annyira elhanyagolt tudományok kedvelésére s megmutatására annak, hogy a felsőbb mennyiség-tan sem nehéz tudomány, csak jól előadni. És valóban, a minék azelőtt csak neve említésére is borszótt a magyar fiatal ember háta, - a felsőbb mennyiség-tan hallgatói egyre szaporodtak a magyar egyetemen. Hol azelőtt 2-3 hallgató kongott az üres teremben, most évről évre emelkedve számok, rövid idő múltával 40, 60, végre 90 is volt, kik leszögzött figyelemmel csüggöttek a lelkes tanár előadásán; s a matematikai tudományok azon örövendetes lendületet nyerték hazánkban, mely a tudományok tudományát megilleti, azt mit a görög, bár annyira idealista nemzet volt, a mathesis (tudomány) névével par excellence kitüntetni méltónak tartott.

PETZVAL ÓTTÓ.